

څه باندې ۵۰۰ ملکيان د ۲۰۲۰ کال په لومړۍ ربع کې د افغانستان په جگړو کې وژل شويدي

د ملگرو ملتونو رپوټ – د ملکيانو د ژوند ژغورلو لپاره دبیرنيو اقداماتو اړتيا

کابل د ۲۰۲۰ کال د اپريل ۲۷ مه - د ملگرو ملتونو تازه رپوټ چې نن خپور شو ښيي، چې د څه باندې ۱۵۰ ماشومانو په گډون څه باندې ۵۰۰ ملکيان د ۲۰۲۰ کال په لومړۍ ربع کې دافغانستان په جگړو کې وژل شويدي. دغه رپوټ د جگړې دښکيلو اړخونو لخوا په جنگ کې د ملکيانو د خونديتوب، په ځانگړي ډول ټولو افغانانو ته د کويډ ۱۹ له اړخه د ورپېښ گواښ د خپرېدو په لړ کې د ډيرو هڅو پريښوونې اړتيا ټينگار کوي.

په افغانستان کې د ملگرو ملتونو مرستندويه پلاوي (يوناما) د ميلادي کال په لومړيو دريو مياشتو کې ۱۲۹۳ تلفات (۵۳۳ وژل شوي او ۷۶۰ ټپيان) ثبت کړيدي او ټينگار لري چې لاهم د جنگ ډير زيان ملکي وگړو ته رسېږي.

دغه رپوټ د مارچ په مياشت کې چې تمه وه افغان حکومت او طالبانو د سولې خبرې اترې پيل کړي وای او د جگړو د بندولو او همدارنگه يې پر کويډ ۱۹ د افغانانو د اخته کېدو هڅو ته لومړيتوب ورکړی وای، د تاوتریخوالي ځورونکي زياتوالي ته اشاره کوي.

دافغانستان لپاره د ملگرو ملتونو ځانگړې استازې او د يوناما مشري دبيرا لاینز وايي: "زه پر ټولو اړخونو غږ کوم، چې د ملگرو ملتونو د سرمشرې لخوا د نړيوال اوربند د غوښتنې له فرصت څخه گټه پورته او له گډ دشمن سره د مبارزې لپاره، چې د کويډ ۱۹ واپروس دی، پرتوليزو هڅو تمرکز وکړي." هغې زياته کړه: "په افغانستان کې د بي شميره ملکيانو د ژوند خونديتوب او د ښه راتلونکي په اړه ملت ته د هيلې ورکولو لپاره اړينه ده، چې تاوتریخوالي په اوربند سره ودرول شي او د سولې خبرې پيل شي."

يوناما په ځانگړي ډول د مارچ په مياشت کې د تاوتریخوالي او دملکي تلفاتو په ډيريدو اندېښمنه ده. دا دوره له دې کبله ډيره د پام وړ ده، چې وړاندې ترې د حکومت پلوه ځواکونو او طالبانو ترمنځ د اورکم دوره چې د فبرورۍ له ۲۲ تر ۲۸ مې وه تيره شوه او د فبرورۍ په ۲۹ مې د متحده ايالتونو او طالبانو ترمنځ تړون لاسليک شو.

د کال د لومړۍ ربعي په جريان کې د ملکي تلفاتو ډيری برخه - ۵۵ سلنه حکومت مخالفو عناصرو ته راجع کيږي، چې د ۷۱۰ ملکي تلفاتو (۲۸۲ وژل شوي او ۴۲۸ ټپيان شوي) لامل شوي دي. يوناما ۳۹ سلنه طالبانو، ۱۳ سلنه د داعش خراسان څانگې او پاتې نور يې د دولت ضد ناپېژندل شويو عناصرو ته منسوب کړي دي. د ملکي وگړو وژنه چې د دولت ضد عناصرو په ځانگړي ډول طالبانو ته منسوب شوي، د ۲۰۱۹ کال د ورته مودې په پرتله په عمده توگه د هدفي وژنو او له پلټنو پرته سمداسه صحرايي اعدامونو د زياتيدو له امله ۲۲ سلنه لوړه شوي ده.

د ۲۰۲۰ کال په لومړۍ ربع کې دولت پلوه ځواکونه د ټولو ملکي تلفاتو د ۳۲ سلني مسؤليت لري، چې د ۴۱۲ ملکي تلفاتو (۱۹۸ وژل شوي او ۲۱۴ ټپيان شوي) لامل شوي دي. د اندېښنې وړ خبره ده، چې د کال په لومړيو دريو مياشتو کې، دولت پلوه ځواکونه د دولت ضد عناصرو پرتله ماشومانو ته د زياتو تلفاتو مسوول دي، او دغه تلفات له دوه برابرو څخه زيات شوي، چې په ځانگړي ډول د هوايي بریدونو او ځمکنيو جگړو پر مهال دغير مستقيمو ډزو له امله رامنځته شوي دي. يوناما د ټولو ملکي تلفاتو ۲۱ سلنه افغان ملي امنيتي ځواکونو، اته سلنه نړيوالو نظامي ځواکونو او پاتې نور يې دولت پلوه وسله والو ډلو او دولت پلوه نامعلومه عناصرو ته منسوب کړي دي.

که څه هم يوناما د ۲۰۲۰ کال په لومړۍ ربع کې د افغان ملي امنيتي ځواکونو لخوا د ملکي تلفاتو کميدل ثبت کړي، خو ماموريت د دوی د عملياتو په پايله کې د مارچ په مياشت کې د ملکي تلفاتو د ډيريدو اندېښنه لري، په خاص ډول د ځمکنيو نښتو، په ځانگړي توگه دغير مستقيمو ډزو او هوايي بریدونو له امله رامنځ ته شوي.

د کال په لومړۍ ربع کې نړيوالو ځواکونو ته منسوب شوي د ملکي تلفاتو وروستی پېښه، د فبرورې په ۱۷مه د تاوتریخوالي د کمولو له دورې څخه دمخه رامنځته شوي.

تاوتریخوالي لاهم پر ماشومانو او ميرمنو تر ټولو زيات اغيز بڼندي. د ۲۰۲۰ کال د جنورۍ له لومړۍ نيټې د مارچ تر ۳۱ مې پورې، يوناما د ماشومانو ۴۱۷ تلفات (۱۵۲ وژل شوي او ۲۶۵ ټپيان) او د ښځو ۱۶۸ تلفات (۶۰ وژل شوي او ۱۰۸ ټپيان) ثبت کړي دي.

په مارچ کې له ډيريدونکي تاوتریخوالي او ملکي تلفاتو سره سره، د ۲۰۲۰ کال په لومړۍ ربع کې د ملکي تلفاتو مجموعي شميره د ۲۰۱۹ کال د لومړۍ ربع پرتله ۲۹ سلنه کمښت په گوته کوي چې د ۲۰۱۲ کال راهيسې د لومړۍ ربعي تر ټولو ټيټه شميره ده.

رپوت دلته ولولئ:

UNAMA Protection of Civilians in Armed Conflict

* * *

يوناما د افغانستان له خلکو او حکومت څخه سولې او ثبات ته د رسيدو لپاره ملاتړ کوي. د سياسي ماموريت په توگه له خپل ماموريت سره سم، يوناما د شخړې مخنيوی او حل، د ونډې اخيستني د زياتيدو او ټولنيز يووالي او همدارنگه د سيمه ييزو همکاريو د پياوړتيا ملاتړ کوي. دا ماموريت د اغيزمنې حکومتدارۍ ملاتړ کوي، ملي مالکيت او حساب ورکونکو بنسټونو ته چې بشري حقونو ته د درناوي پر بنسټ جوړ شوي، ملاتړ کوي. يوناما د استقلاليت، بې پرې والي او يووالي د اصل په پام کې نيولو سره د ډيپلماتيکو اقداماتو په گډون د شخړو د زياتيدو او پراخيدو دمخنيوي په موخه 'د ښه نيت چارې' او نور کلبيدي خدمتونه برابروي. دا ماموريت د افغانانو پرمختگ او بشري لومړيتوبونو لپاره نړيوالي مرستې همغږي کوي.